

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

M VZDELÁVANÍM
PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH
RÓMSKYCH KOMUNÍT

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Kód ITMS: 26130130051

číslo zmluvy: OPV/24/2011

Metodicko – pedagogické centrum

Národný projekt

**VZDELÁVANÍM PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH RÓMSKYCH KOMUNÍT**

Mgr. Erika Ambrušová

**SÚBOR PRACOVNÝCH LISTOV K PREDMETU POZNAJ A
CHRÁŇ**

Vydavateľ: Metodicko-pedagogické centrum,
Ševčenkova 11, 850 01
Bratislava

Autor UZ: Mgr. Erika Ambrušová

Kontakt na autora UZ: Základná škola Lok
riaditelkzs@zslok.edu.sk,

Názov: Súbor pracovných listov k
predmetu Poznaj a chráň

Rok vytvorenia: 2014

**Oponentský posudok
vypracoval:** Mgr. Hilda Šelingerová

ISBN 978-80-565-0046-0

Tento učebný zdroj bol vytvorený z prostriedkov projektu Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inklúzii marginalizovaných rómskych komunít. Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov Európskej únie.

Text neprešiel štylistickou ani grafickou úpravou.

Obsah:

1. Orientácia v prírode:

1.1 Orientácia v obci	5
1.2 Orientácia na križovatke, pravidlá bezpečnosti na ceste	7
1.3 Životné prostredie	9
1.4 Poznaj okolie svojej školy	10

2. Orientácia v čase:

2.1 Ročné obdobia, kalendárny/školský rok I.	11
2.2 Ročné obdobia, kalendárny/školský rok II.	12

3. Domáce zvieratá:

3.1 Pes domáci	13
3.2 Mačka domáca	14
3.3 Králik domáci	15

4. Priateľstvo:

4.1 Priateľstvo	16
------------------------	-----------

5. Čas:

5.1 Poznáme hodiny	17
5.2 Časti dňa	18

6. Vianočné sviatky:

6.1 Vianočné sviatky	19
-----------------------------	-----------

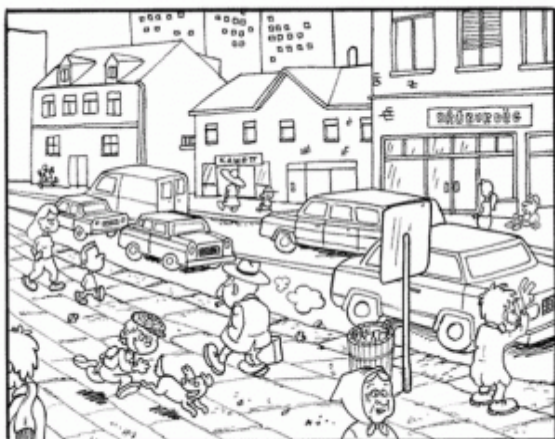
7. Domáce vtáky:

7.1 Kura domáca, hus domáca, kačka domáca, holub domáci	20
--	-----------

8. Adam a Eva:	
8.1 Poznám svoje telo	22
8.2 Čo si obliekame	23
8.3 Naše zmysly	24
9. V obci:	
9.1 Nakupovanie	25
9.2 Na pošte	26
9.3 Pátranie po službách v tvojej obci	27
10. Voda:	
10.1 Kolobeh vody	28
11. Nebezpečenstvo:	
11.1 Požiar	29
11.2 Povodeň	30
12. Príroda:	
12.1 Včela medonosná	31
13. Zdravie:	
13.1 Čo kedy jedávame	32
13.2 Ovocie – zelenina	33
ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY	34

1. 1 Orientácia v obci/v meste

1. Žiješ v meste alebo na vidieku? Pozorne si prezri obrázky a vyfarbi ten, kde žiješ.

PIPIUS
.com

PIPIUS
.com

2. Zakrúžkuj, ktoré významné budovy sa nachádzajú v tvojej obci/ meste:

POŠTA, KOSTOL, NÁKUPNÉ CENTRUM, OBECNÝ ÚRAD, ZDRAVOTNÉ STREDISKO, MESTSKÝ ÚRAD, KNIŽNICA, HASIČSKÁ ZBROJNICA, POLICAJNÝ ÚRAD.

3. Ako vyzerá tvoja cesta do školy? Odpovedaj na otázky! Správne zakrúžkuj!

Keď ideš do školy:

Prechádzaš cez cestu? áno - nie

Ideš cez park alebo les? áno - nie

Ideš popri vode? áno - nie

Prechádzaš cez most? áno - nie

Prechádzaš popri významnej budovy? áno - nie Akej?

Čo sa ti najviac páči pri ceste do školy?

4. Vieš kde bývaš?

Do rámčeka napíš tvoje meno a tvoju celú adresu!

Život na vidieku a v meste.

Bývaš na vidieku alebo na mestskom sídlisku? Do prázdnych riadkov zapíš čo najviac vecí, ktoré vidíme na dedine a s ktorými sa stretávame v meste! Môžeš si pomôcť s obrázkami.

MESTO:

VIDIEK:

1. 2 Orientácia na križovatke a pravidlá bezpečnosti na cestách

Na ulici je veľmi veľa áut a ľudí, pohybujúcich sa všetkými smermi a preto pohyb ľudí na chodníku i áut po vozovke má určité pravidlá.

Keď musí chodec prejsť cez cestu, mal by vyhľadať priechod pre chodcov.

1. Zakrúžkuj značku priechodu pre chodcov!

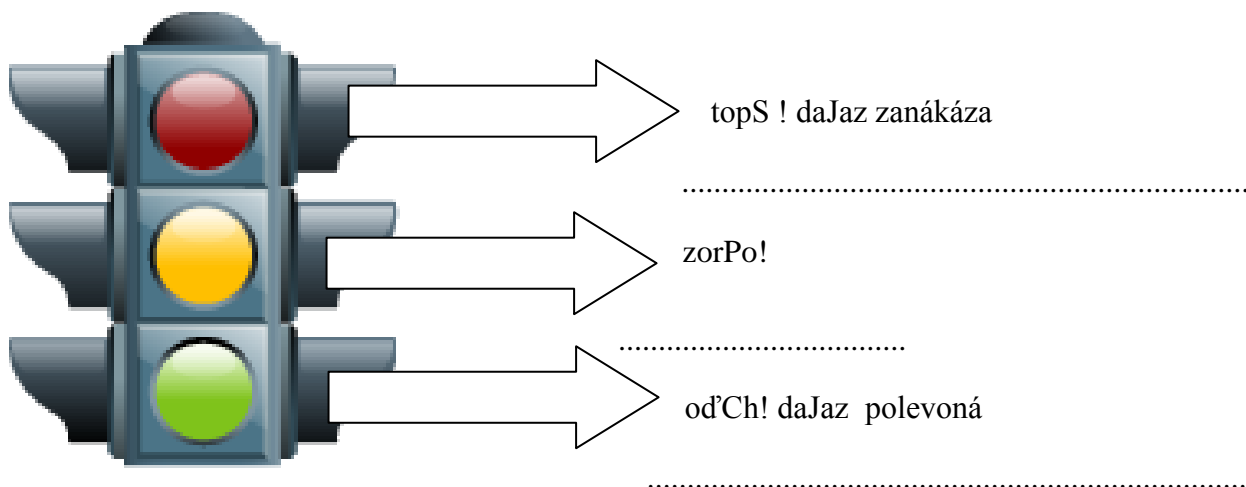
Ak je na križovatke semafor, musíme sa ním riadiť.

2. Spoj čiarou semafor pre automobily s autom a semafor pre chodcov s chodcom!

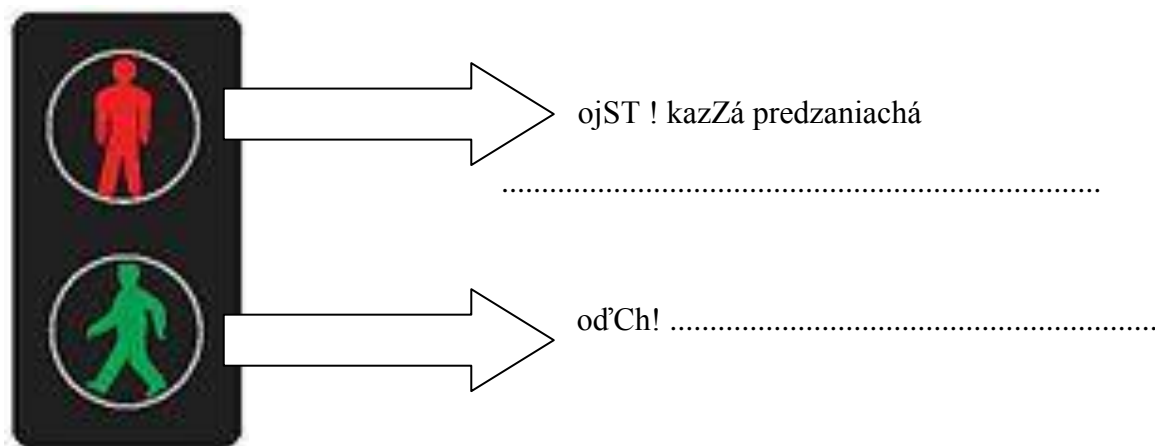

3. Poskladaj správne písmená a zistiš čo nám prikazujú jednotlivé farby na semaforoch!

Semafor pre automobily

Semafor pre chodcov

Aj v prípade že na semafore nám svieti zelený panáčik, sa pred vstupom na vozovku musíme rozhliaďnúť. Musíme sa vždy pozrieť do

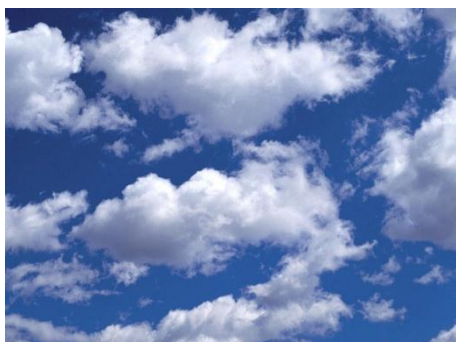
Pri prechádzaní na prechode pre chodcov prechádzame po strane, aby sme neprekážali chodcom oproti.

Nikdy nesmieme chodiť po hlavnej ceste alebo kraji vozovky v tme bez r.....
p.....

Pri bicyklovaní, korčuľovaní alebo skateboardovaní vždy musíme na hlavne nosiť p.....

1. 3 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

1. Pomenuj zložky zdravého životného prostredia:

O _ _ _ _ _ IE

V _ _ A

P _ _ A

Je nádherná žiť v krásnom a zdravom životnom prostredí. Dýchať čistý vzduch, počúvať spev vtáčikov, čistá voda v krištáľovom potôčku, ale skutočnosť je už dávno iná a naše prostredie je znečistené. Preto nesmieme byť k tomu ľahostajný, veď každý môže niečím pomôcť svojmu prostrediu.

2. Urč čo znečisťuje naše životné prostredie! Obrázky preškrtni!

3. Doplň správne písmená a zistiš, ako aj ty môžeš pomôcť k ochrane svojho životného prostredia.

T _ IE _ _ _ IE O _ P _ D _

Š _ TR _ ME V _ D _

N _ Z _ _ ČI _ _ UJ _ ME P _ ÍR _ DU

OCH _ A _ UJ _ M _ Z _ IE _ AT _

CH _ A _ I _ E L _ SY

4. Čo si pripomíname 22.apríla?

1. 4 POZNAJ OKOLIE SVOJEJ ŠKOLY

Obsahový štandard je, aby žiaci poznali širšie okolie školy, rastliny, stromy a iné významné objekty, ktoré sa v ňom nachádzajú.

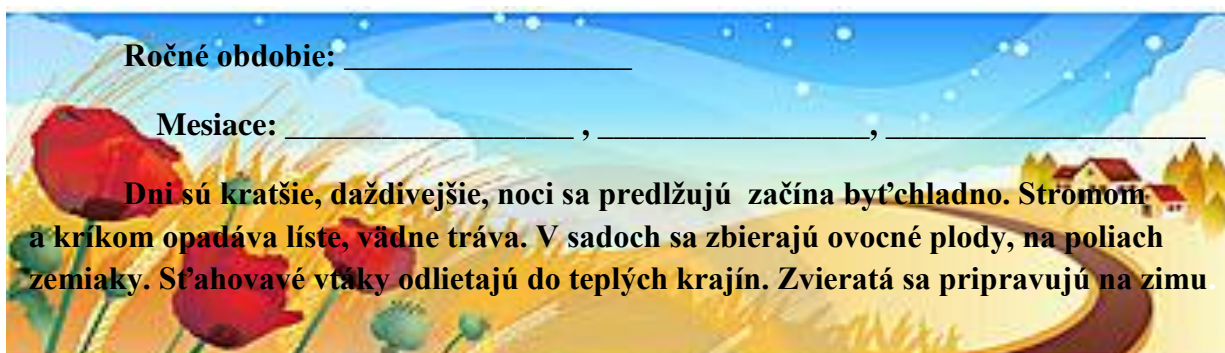
Vyučovacia hodina prebieha v okolí školy. Žiaci dostanú záznamové hárky a počas prechádzky si zaznamenávajú čo môžu vidieť v okolí školy. V druhej časti hodiny (resp. rozdeliť tematický celok na 2 vyučovacie hodiny) vyučujúci konkrétne pomenuje názvy stromov , kvetov, kríkov, pomenujú významné budovy v okolí školy a na čo nám slúžia, vysvetlí žiakom separáciu odpadu a bezpečnosť pri prechádzaní cestou. Deti si počas prechádzok môžu zbierať prírodné materiály a založiť si v triede kútik prírody.

ZÁZNAMOVÝ HÁROK

ČO SI VIDEL NA VYCHÁDZKE ?	ANO	NIE
LISNATÉ STROMY		
IHLIČNATÉ STROMY		
KRÍKY		
KVETY		
POTOK/RIEKA		
PRECHÁDZAL SI CEZ CESTU?		
SMETIAKY NA TRIEDENIE ODPADU?		
POŠTU		
OBCHOD		
KOSTOL		
OBEČNÝ ÚRAD		
ČO SA TI PÁČILO?		
ČO SA TI NEPÁČILO?		

2. 1 Ročné obdobia, kalendárny/školský rok

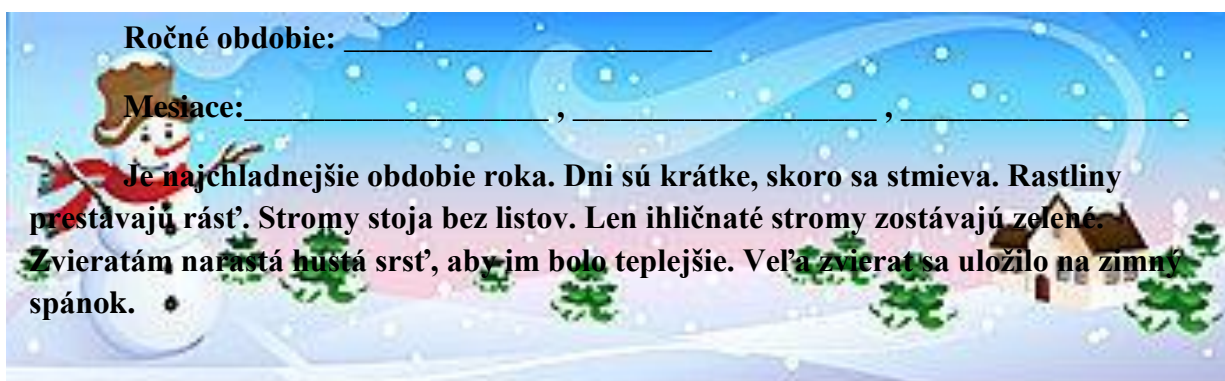
1. Prečítaj si popis ročného obdobia. Správne napíš názov a mesiace, ktoré mu patria!

Ročné obdobie: _____

Mesiace: _____, _____, _____

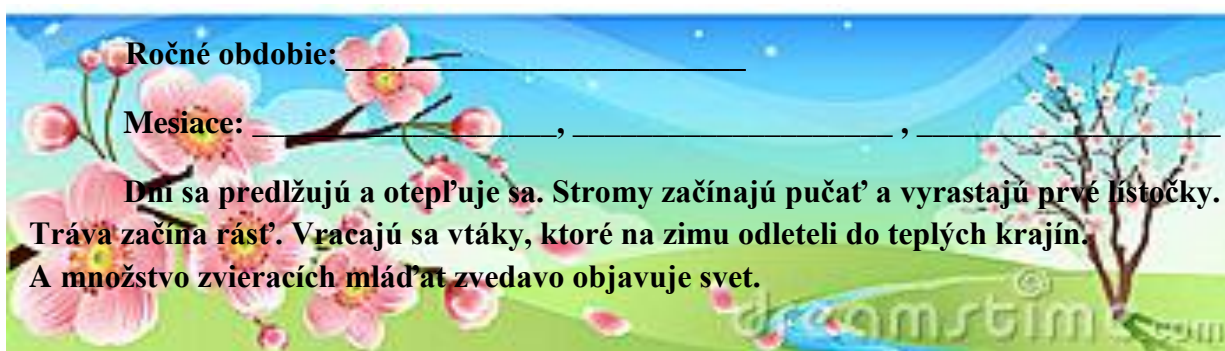
Dni sú kratšie, daždivejšie, noci sa predlžujú začína byť chladno. Stromom a kríkom opadáva lístie, vädne tráva. V sadoch sa zbierajú ovocné plody, na poliach zemiaky. Sťahovavé vtáky odlietajú do teplých krajín. Zvieratá sa pripravujú na zimu.

Ročné obdobie: _____

Mesiace: _____, _____, _____

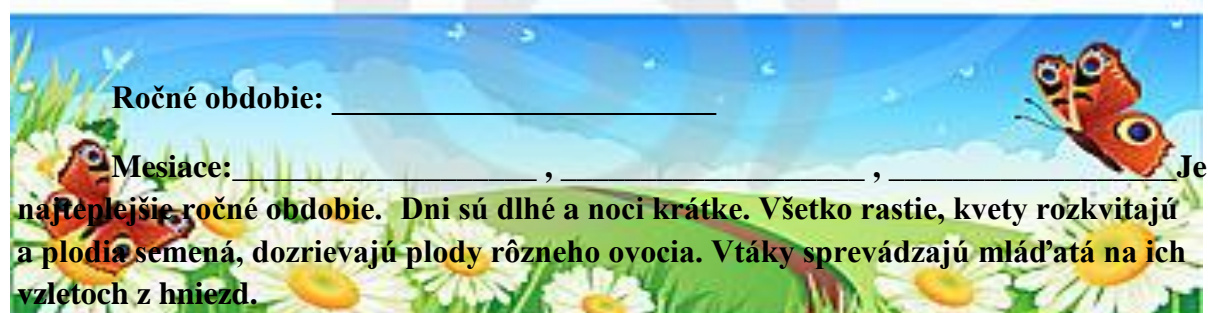
Je najchladnejšie obdobie roka. Dni sú krátke, skoro sa stmieva. Rastliny prestávajú rásť. Stromy stoja bez listov. Len ihličnaté stromy zostávajú zelené. Zvieratám narastá hustá srst', aby im bolo teplejšie. Veľa zvierat sa uložilo na zimný spánok.

Ročné obdobie: _____

Mesiace: _____, _____, _____

Dni sa predlžujú a otepluje sa. Stromy začínajú pučať a vyrastajú prvé lístočky. Tráva začína rásť. Vracajú sa vtáky, ktoré na zimu odleteli do teplých krajín. A množstvo zvieracích mláďat zvedavo objavuje svet.

Ročné obdobie: _____

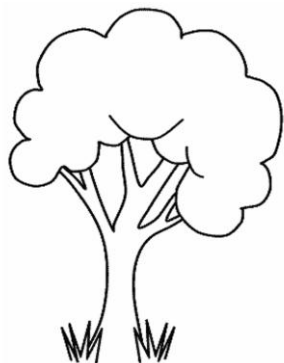
Mesiace: _____, _____, _____

Je najteplejšie ročné obdobie. Dni sú dlhé a noci krátke. Všetko rastie, kvety rozkvitajú a plodia semená, dozrievajú plody rôzneho ovocia. Vtáky sprevádzajú mláďatá na ich vzletoch z hniezd.

2. 2 Ročné obdobia, kalendárny/školský rok

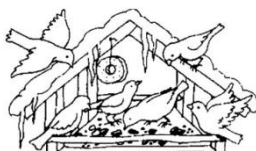
1. Pomenuj a pod obrázky stromov napíš správne ročné obdobie. Pospájaj, čo patrí ku každému ročnému obdobiu. Obrázky vymaľuj !

OmalovánkyZadarmo.sk

OmalovánkyZadarmo.sk

OmalovánkyZadarmo.sk

2. Doplň vynechané mesiace! Červenou zakrúžkuj tie mesiace, ktoré chodíš do školy a zelenou zakrúžkuj prázdninové mesiace!

Január, _____, _____, Apríl, _____, _____,

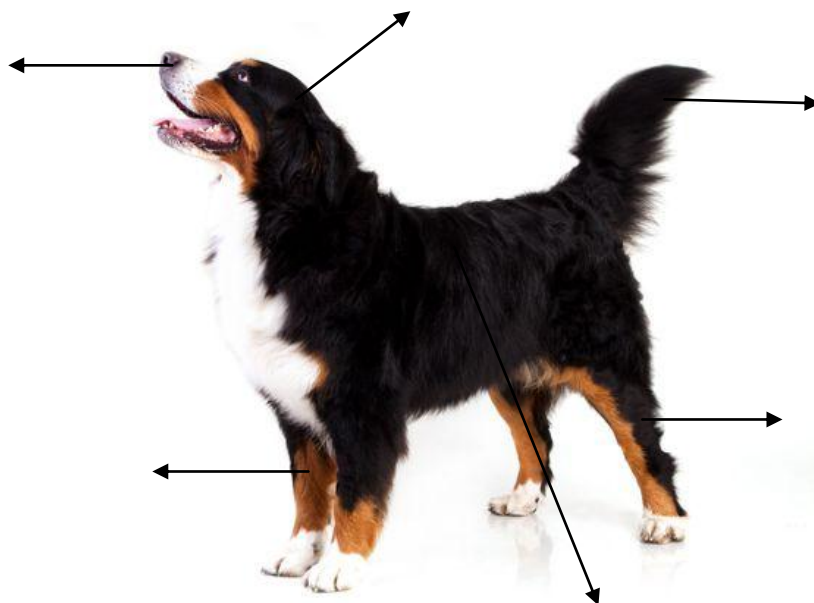
Júl, _____, September, _____, _____, December.

3. Vymenuj názvy dní v týždni. Červenou zakrúžkuj tie dni, ktoré chodíš do školy a zelenou tie dni, ktoré do školy nechodíš (víkend)

_____.

3. 1 PES DOMÁCI

1. Pomenuj časti tela psa! Do tabuľky napíš členov zvieracej rodinky!

Samec	Samica	Mlád'atá

2. Dokonči vety!

Telo psa je pokryté

Pes sa živí

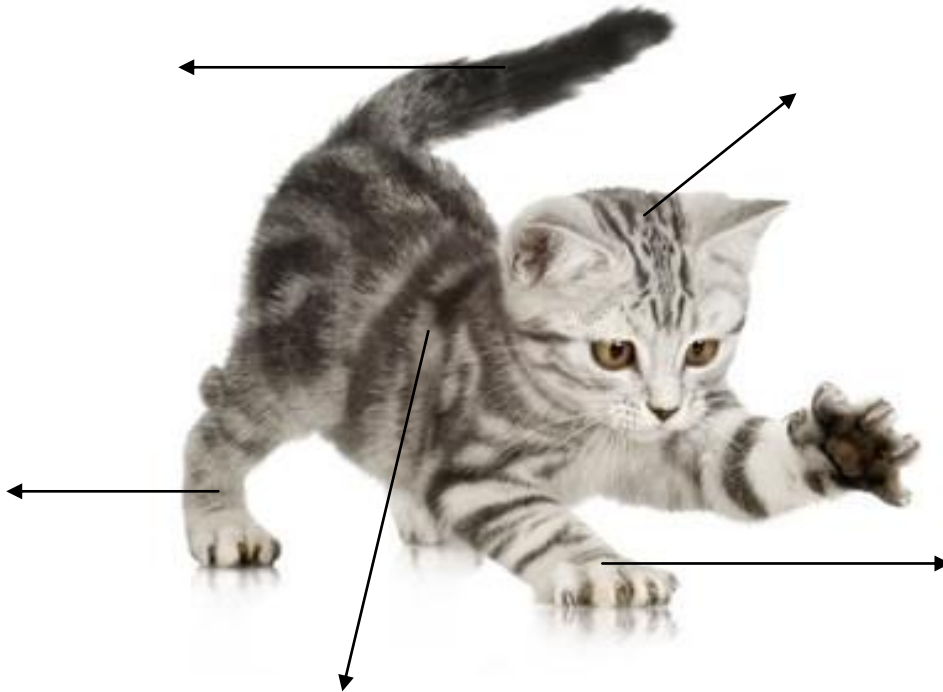
Pes nám slúži na

Máš psa ? Ak áno napíš ako sa volá, ak nie tak napíš, aké meno by si dal psíkovi!

.....

3. 2 MAČKA DOMÁCA

1. Pomenuj časti tela mačky! Do tabuľky napíš členov zvieracej rodinky!

Samec	Samica	Mlád'atá

2. Dokonči vety!

Telo mačky je pokryté

Mačka sa živí

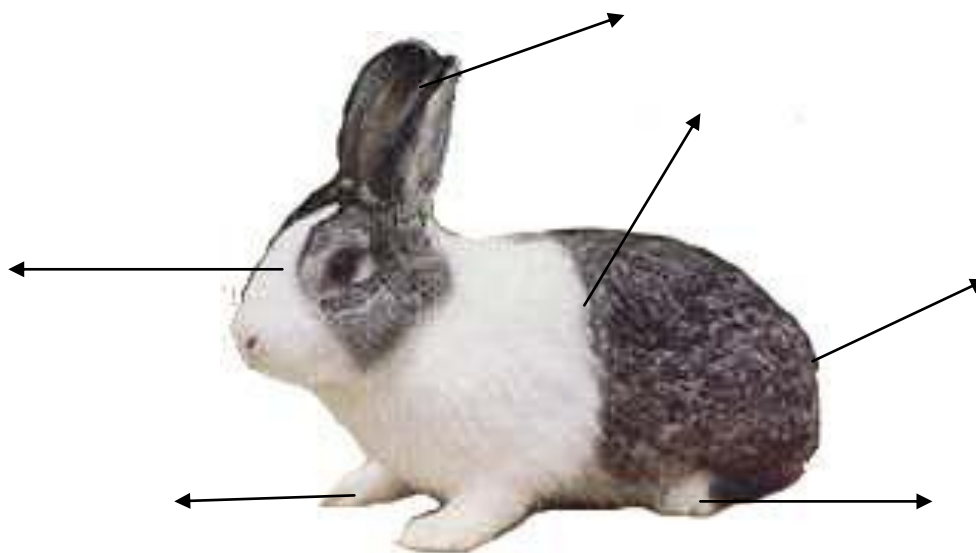
Mačka nám slúži na

Máš mačku ? Ak áno, napíš ako sa volá. Ak nie, tak napíš aké meno by si dal mačke!

.....

3. 3 KRÁLIK DOMÁCI

1. Pomenuj časti tela zvierat! Do tabuľky napíš členov zvieracej rodinky!

Samec	Samica	Mlád'atá

2. Dokonči vety!

Telo králika je pokryté

Králik sa živí

Králik nám slúži na

Králiky sa chovajú v

4. PRIATEĽSTVO

1. Pozorne si prezri obrázky a zakrúžkuj, či je to dobré alebo zlé správanie medzi priateľmi.

Dobré - Zlé

Dobré - Zlé

Dobré - Zlé

Dobré - Zlé

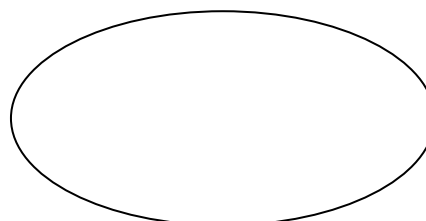

Dobré - Zlé

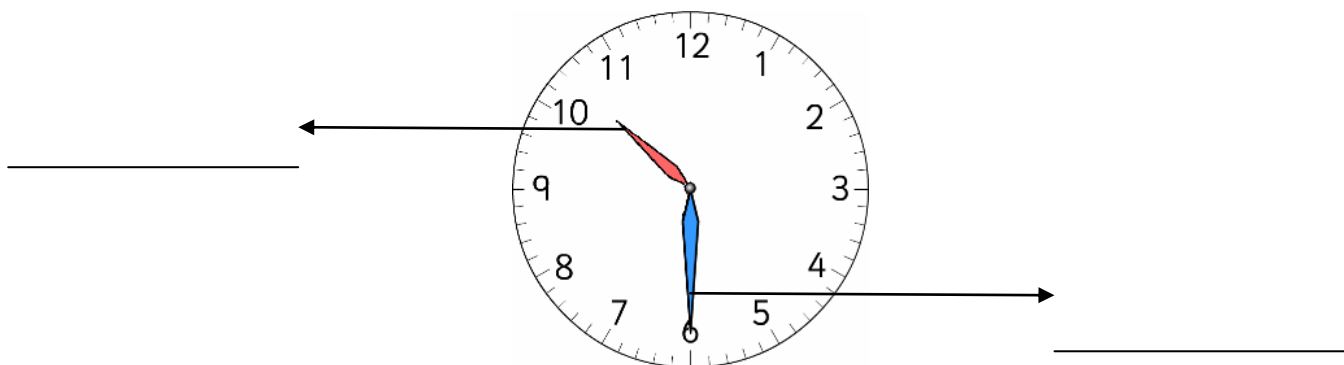
Dobré - Zlé

2. Napiš do bubliny meno tvojho kamaráta a napiš jeho 2 dobré vlastnosti prečo ho máš rád/a ako kamaráta!

5. 1 POZNÁME HODINY

1. Napíš čo nám určuje malá a veľká ručička!

2. Poskladaj správne písmená a zistíš aké typy hodín existujú!

neSlčné

Prepasýcie

giDitálne

vaKydlové

2. Dokresli ručičky, aby ukazovali čas v rámčeku!

5 :00

8 :00

10 :00

12 :00

5. 2 ČASTI DŇA

1. Pospájaj obrázky s časťami dňa!

POPOLUDNIE

VEČER

RÁNO

POLUDNIE

DOPOLUDNIE

6. VIANOČNÉ SVIATKY

1. Odpovedaj na otázky!

V ktorom mesiaci sú Vianoce ?

Akú rybu máme na vianočnom stole?

Čo ozdobujeme na Vianoce?

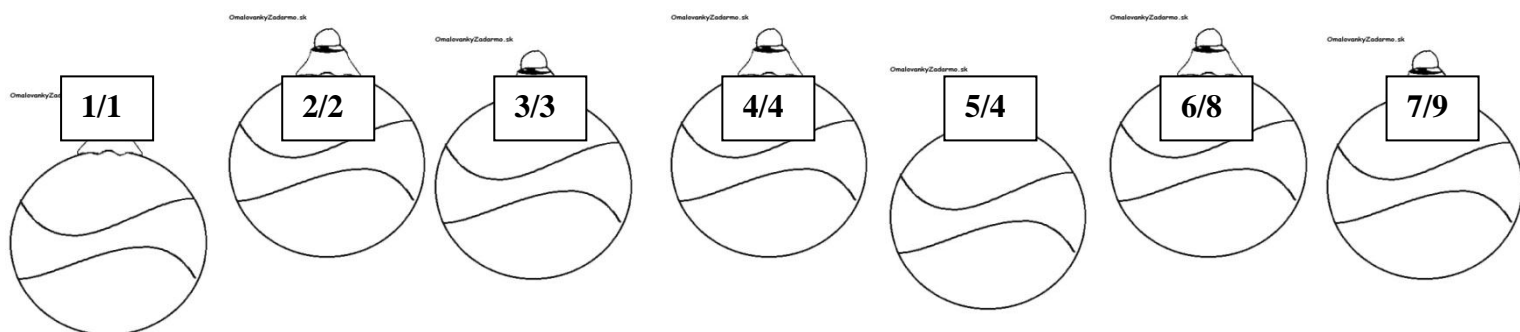
Čo zapalujeme na adventom venci?

Ako sa volajú 4 týždne pred Vianocami?

Čo si stavíme so snehu?

Ako sa volajú koláče s medu, ktoré pečieme a ozdobujeme na Vianoce?

2. Z odpovedí (cvičenie 1) vypíš na čiaru písmeno, ktoré ti určujú vianočné gule! Prvé číslo ti určuje slovo/druhé poradie písmena v slove (dvojhĺasky rátať za jedno písmeno).

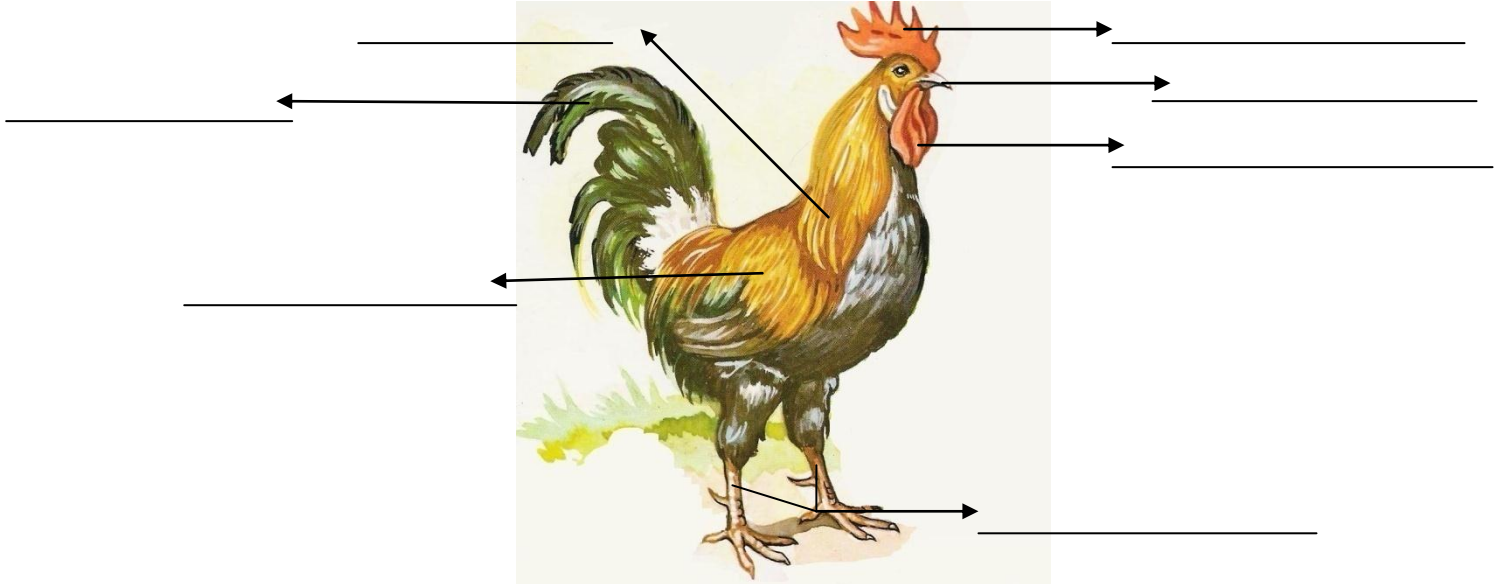

3. Ozdob si stromček! Na ľavú stranu nakresli darček, aký by si chcel dostať ty, na pravú stranu nakresli darček, ktorý by si chcel darovať svojim rodičom!

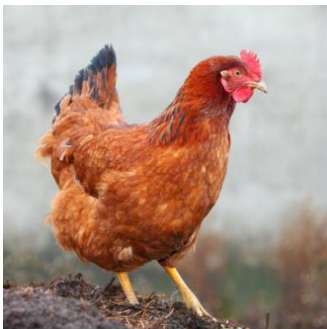

7. DOMÁCE VTÁKY

1. Dopíš chýbajúce časti tela kohúta!

2. Správne pomenuj domácich vtákov!

Dobre bežím ale ťarbavo a ťažko lietam.

Potravu si hľadáam na zemi, živím sa znom, hmyzom a červíkmi. Telo mám pokryté perím rôznej. Chovajú ma na mäso a vajíčka. Moje mláďatka sa liahnu z vajíčok, ktoré vysedím. SOM _____ .

Telo má pokryté bielym perím. Medzi prstami má plávacie blany a veľmi rada sa kúpem vo vode. Mám široký a plošký zobák. Chovajú ma pre mäso, tuk, perie a vajíčka. Môj samec sa volá káčer. Mláďatka sa volajú kačiatka a tiež sa liahnu z vajíčok. SOM _____ .

Mám telo tiež pokryté bielym perím ale som väčšia ako kačica. Živím sa najmä trávou, ktorú odštipkávam zobákom trávou. Chovajú ma na tuk, mäso a perie. Moje mláďatká sa volajú húsatká a liahnu sa z vajíčok. Mój samec sa volá gunár. SOM _____ .

Telo má pokryté perím. Chovajú ma v holubníku. Živím sa zrnkami a semenkami. Chovajú ma na mäso, šport dokonca dokážem roznášať správy ako poštár.

SOM _____ .

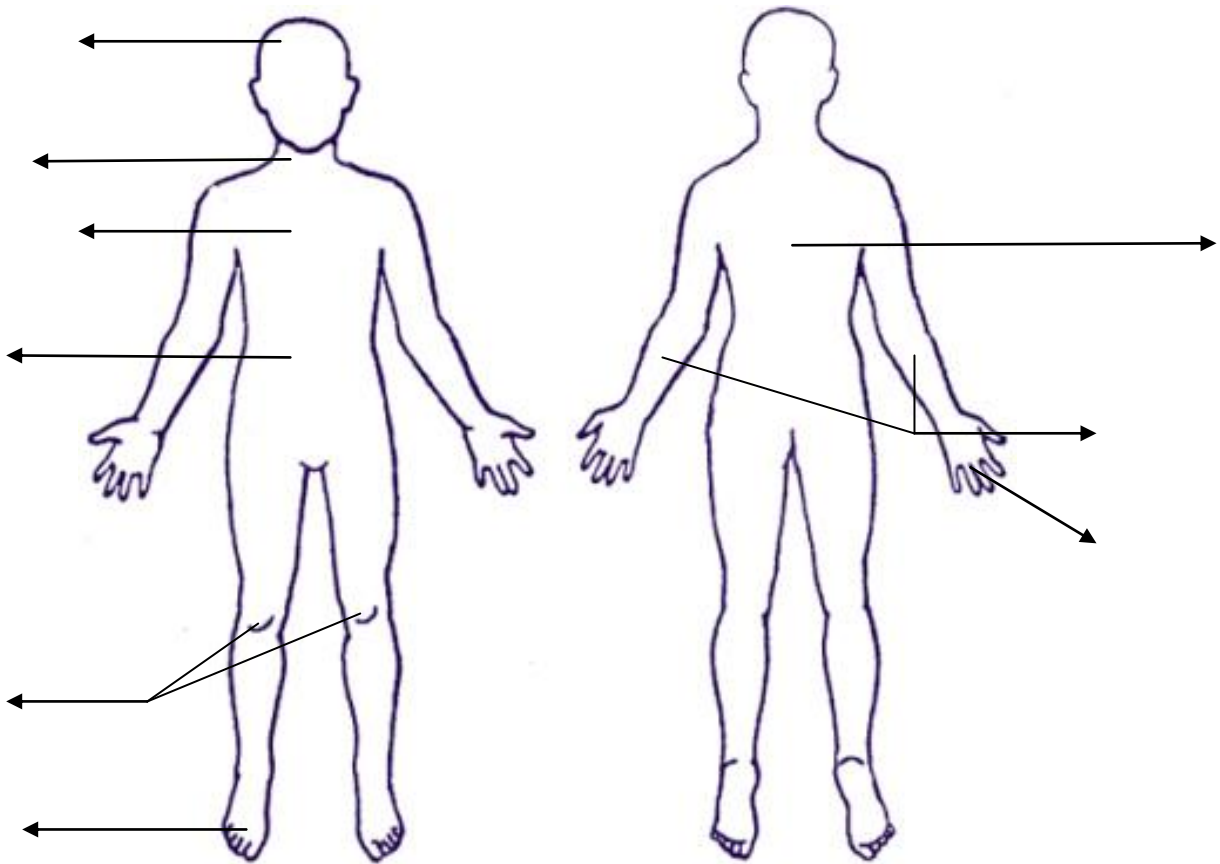
3. Spoj výrok so správnym zvierat'om!

1. Moje mláďatá sa liahnu s vajíčok.
2. Živím sa mäsom.
3. Moje mláďatá sa rodia a cicajú materské mlieko
4. Telo mám pokryté srst'ou.
5. Živím sa zrnom a hmyzom.
6. Telo mám pokryté perím.
7. Chovajú ma aj pre vajíčka.
8. Dobre chytám myši.

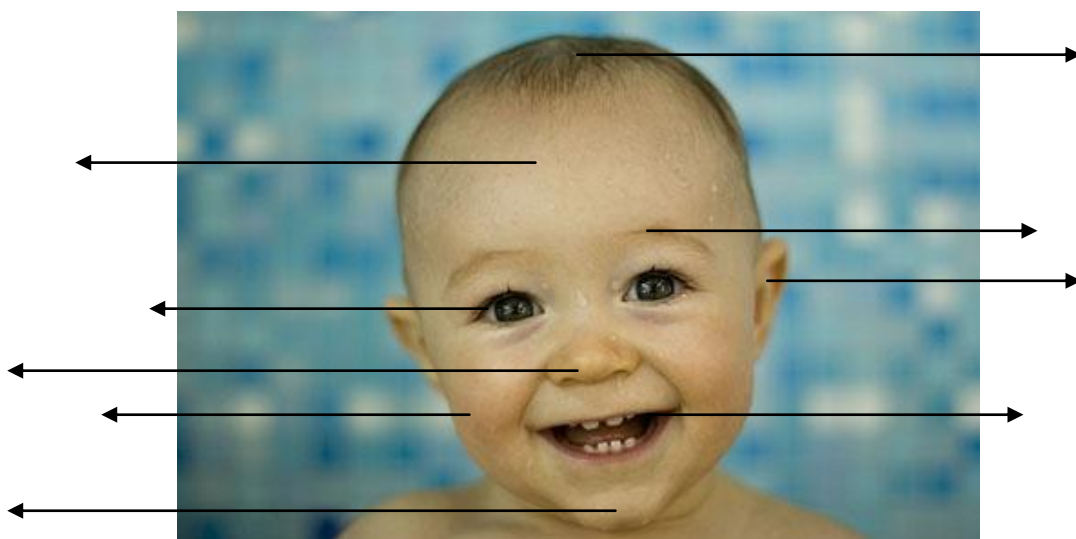

8. POZNÁM SVOJE TELO

1. Správně pomenuj části lidského těla!

2. Pomenuj části tváře!

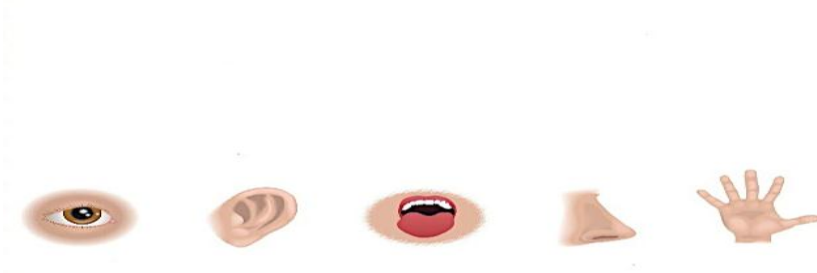
8.1 ČO SI OBLIEKAME

1. Pomenuj časti oblečenie! Správne priradi oblečenie k dievčaťu červenou pastelkou a ku chlapcovi modrou pastelkou! Obrázky vyfarbi!

8.2 NAŠE ZMYSLY

1. Nad obrázky dopiš správne zmysly!

2. Dopln

vety!

Za pomoci zraku môžeme

Aký zmysel nám slúži na to aby sme vedeli ,že je čokoláda sladká?

Aby sme zistili či niekto pekne spieva musíme mať dobrý

Pomocou čuchu môžeme

Pomocou, ktorého zmyslu zistíme či je povrch hladký alebo drsný?

3. Napíš !

Na čo sa najradšej pozeráš?

Čo najradšej počúvaš?

Čo ti najviac chutí?

Akú vôňu máš najradšej?

9.1 NAKUPOVANIE

1. Očísluj poradie ako nakupujeme v obchode.

..... Prídem k pokladni a vyložíme tovar.

..... Pri príchode do obchodu sa pozdravíme.

..... Poriadne si premyslím, čo chcem nakupovať.

..... Tovar nakladáme do košíka. Pri nakupovaní v obchode sa správam slušne, tovar ktorý nekupujeme vrátime na miesto. V obchode nič nechutnávame. Po obchode nebeháme.

..... Za tovar zaplatíme.

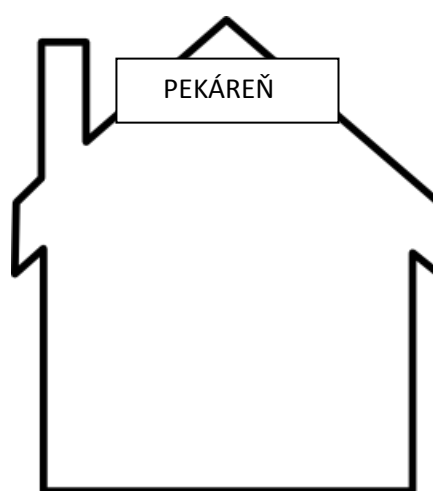
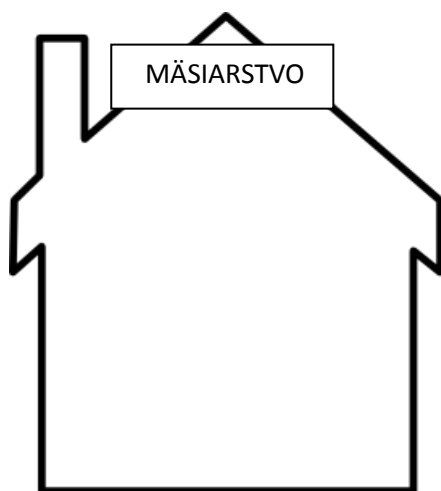
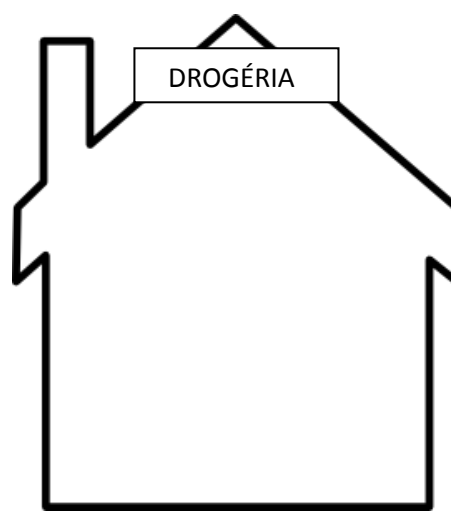
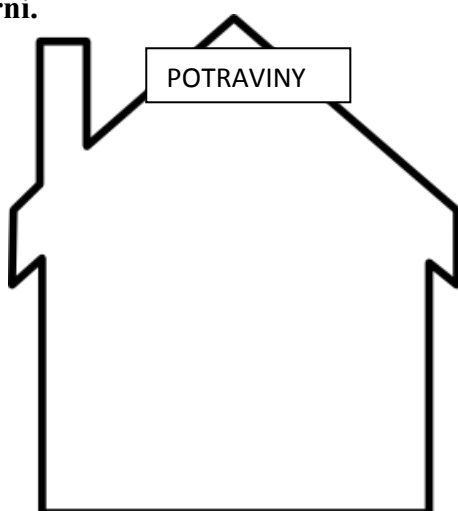
..... Vezmeme si košík.

..... Tovar naložíme do tašky.

..... Pri odchode sa poďakujeme a pozdravíme

2. Nakresli aspoň 3 veci, ktoré môžeme kúpiť v potravinách, drogérii, mäsiarstve a v pekárni.

9.2 NA

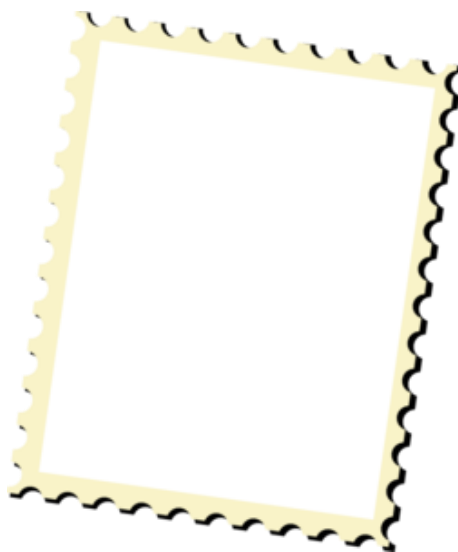
POŠTE

1. Napiš, čo všetko môžeme vybaviť na pošte!

2. Porozmýšľaj, komu by si chcel poslať list. Na obálku napíš správne adresu prijímateľa (komu posielaš) a adresu odosielateľa (tvoju adresu)!

<hr/> <hr/> <hr/>	
	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>

3. Navrhni si vlastnú známku!

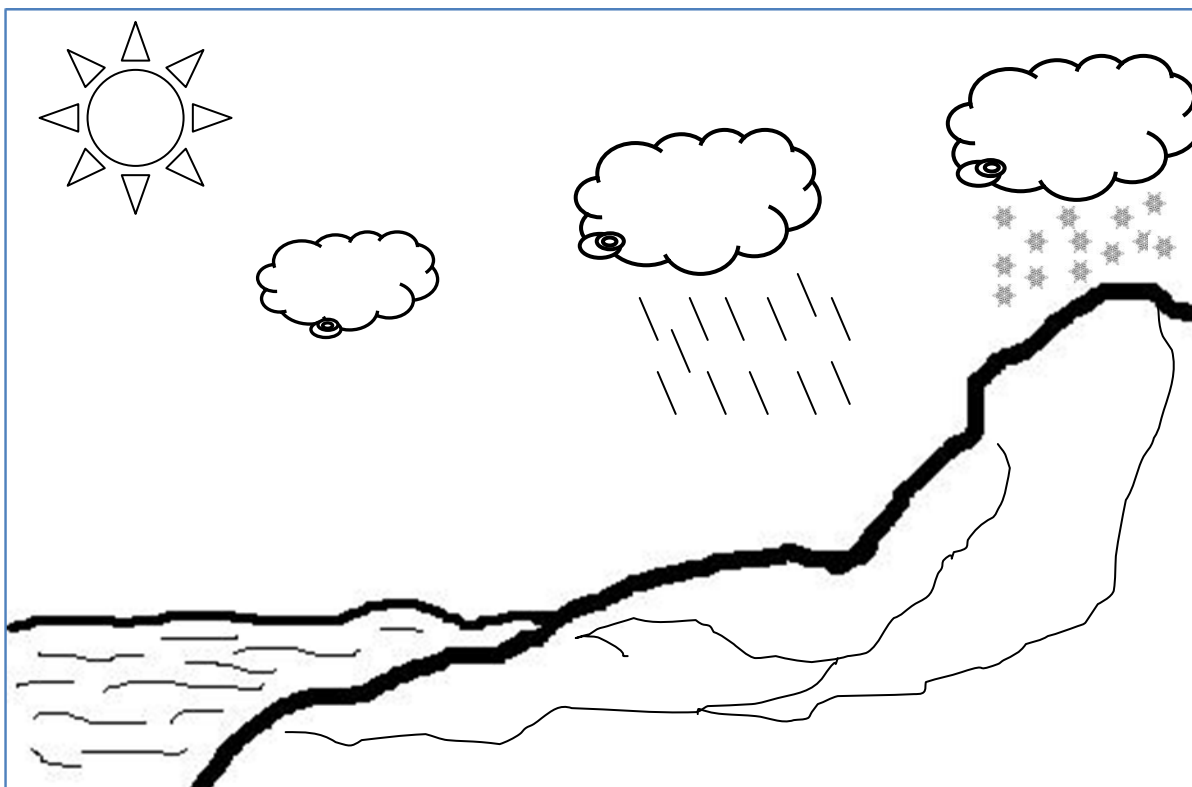
9.3 PÁTRAJ PO SLUŽBÁCH V TVOJEJ OBCI!

Služby/Remeselníci	Áno/Nie	Služby/Remeselníci	Áno/Nie
Kultúrny dom		Kino	
Pošta		Divadlo	
Knižnica		Nákupné centrum	
Lekáreň		Hotel	
Železničná stanica		Reštaurácia	
Autobusová stanica		Kúpalisko	
Banka		Športové ihrisko	
Zdravotné centrum		Taxislužba	
Nemocnica		Autoservis	
Kaderníctvo		Kostol	
Kvetinárstvo			
Obuvník			
Krajčírstvo			
Fotograf			
Maliar			
Sklár			
Stolár			
Vodár			
Kúrenár			
Zámočník			
Elektrikár			

10. KOLOBEH VODY

1. Vyfarbi obrázok a zakresli šípkami kolobeh vody!

2. Doplň do viet správne slová.

Slnéčné lúče menia vodu z riek a morí na _____.

Voda sa _____. V oblakoch sa tvoria _____.

Zrážky padajú v podobe _____ alebo _____ naspäť na zem.

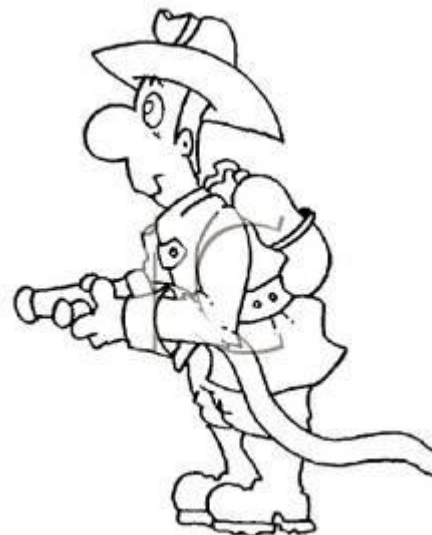
Voda steká do _____ a _____ alebo _____ do zeme.

dažďa, morí, zrážky, riek, vyparuje, snehu, vodnú paru, vsiakne

11.1 POŽIAR

Oheň- to je dobrý sluha, no nedobry kamarát.

Za uši si dobre zapíš: s ohňom sa ty nesmieš hrať.

1. Porozmýšľaj nad otázkami a spoločne sa o tom porozprávajte v triede!

1. Od čoho môže vzniknúť požiar?
2. Kto pomáha uhasiť požiare?
3. Čo všetko robia ešte požiarnici?
4. Poznáš telefónne číslo požiarnikov? Napíš ho _____
5. Prečo nemôžeme zneužívať tiesňové linky?

2. Prečítarkni s čím sa rozhodne nemajú hrať deti, aby sme predchádzali nebezpečenstvu požiaru.

11.2 POVODEŇ

K povodniam a záplavám dochádza, keď sa voda v riekach a moriach zdvihne nad svoju obvyklú úroveň a zaplaví pevninu. Príčinou vzniku povodní môžu byť silné a dlhotrvajúce alebo prudké topenie sa veľkého množstva

1. Pozorne si prezri obrázky povodní. Skús porozmýšľať, čo voda spôsobila a zničila a ako sa pred ňou chrániť. Porozprávajte sa o tom v triede!

13.1 VČELA MEDONOSNÁ

1. Napiš časti včely medonosnej a vyfarbi ju!

2. Nakresli a pomenuj kde bývajú včely!

3. Napiš, čím je včela užitočná!

4. Dopln slová do viet! (matka kráľovná, robotnice, trúď)

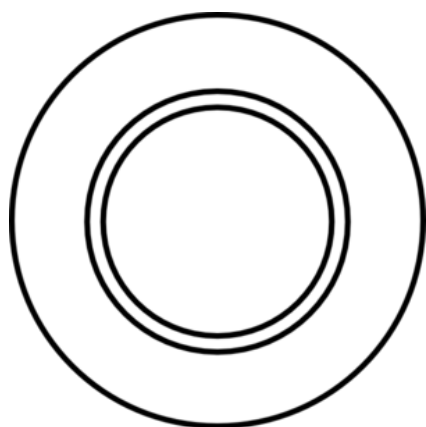
V úli žije jedna, veľa a niekoľko

5. Pomenuj včelie produkty!

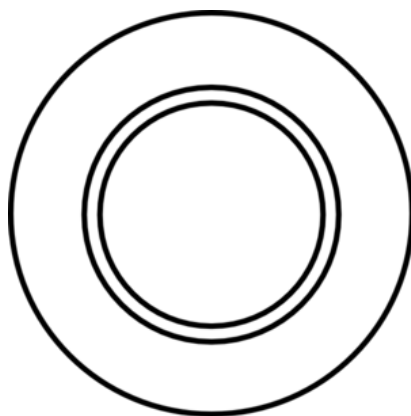

14.1 ČO A KEDY JEDÁVAM

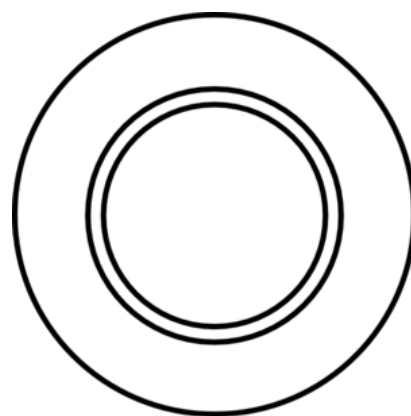
1. Nakresli na tanieroch jedlá, ktoré jedávame na raňajky, obed a večeru!

RAŇAJKY

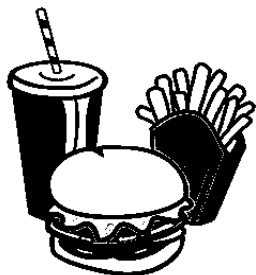
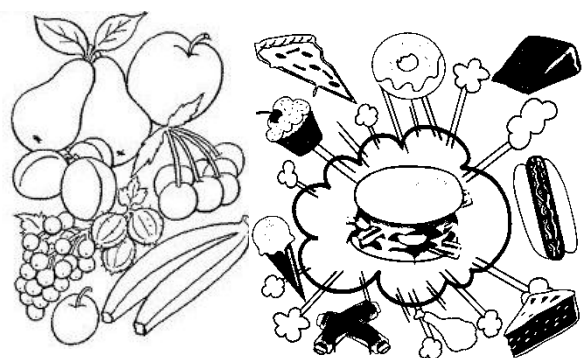

OBED

VEČERA

2. Vyfarbi obrázky zdravej a pestrej stravy!

3. Porozmýšľaj a porozprávajte sa v triede, čo sa môže stať, ak niekto hladuje alebo sa prejedá.

14.2 OVOCIE A ZELENINA

1. Uhádni hádanky a spoj so správnym obrázkom! Obrázky vyfarbi! červenou pastelkou zakrúžkuj ovocie a modrou zeleninu!

V drevenom dome bývam
Keď je dobrá úroda
Pred červom sa skrývam
Keď po mne buchneš kladivom
Vyskočím z domu von
Chutný a zdravý som.

Keď je dobrá úroda
Červíček nás ohlodá
Keď nás dajú do misky
Ostanú len ohryzky.

Vedľa guľky ďalšie guľky
Idú spolu na potulky
Určite ich poznáte
Sladké sú a šťavnaté.

Modré vajce na konári
Dôležito sa tam tvári
Prežije až do jari
Rozvarené v lekvári

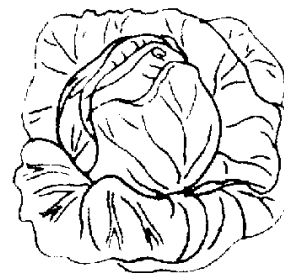
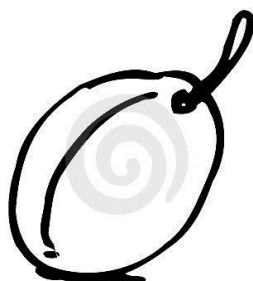
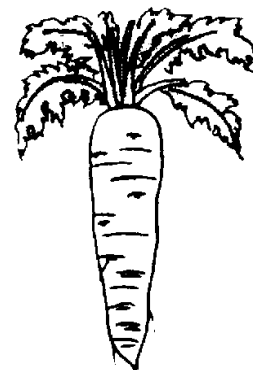
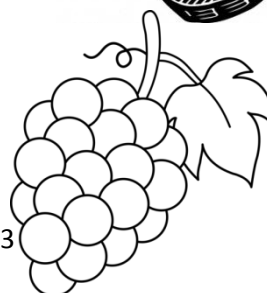
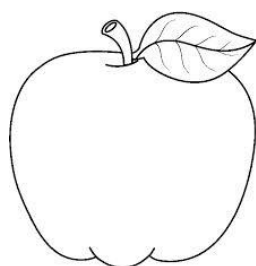
Červené telo bacuľaté
V zelenej lesklej rovnošate
Keď do mňa nožom zarežete
Chutím po mede, sladkom lete

Kop motyčkou do zeme
Nech sa dobre najeme
Varené aj pečené
K mäsku ako stvorené

Dlhá, krátka všelijaká
Nosom som pre
snehuliaka
Oranžová, chrumkavá
Pre zajaca potrava

Hlávka, hlávka komu
patríš?
So šalátom vraj sa bratíš?
Hlávka, hlávka listnatá
Podobáš sa na brata.

Som rovná a či krivá
V skleníku vašom
bývam
Kyslú ma tiež poznáte
Najlepšia však
bývam v šaláte.

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY

1. Bareková, V. 1997. *Veľká kniha malého školáka o prírode*. Bratislava: Matys, 2003. 129 s. ISBN 80-89147-10-0
2. . Csörgö, A. 1995. *Veľká kniha malého školáka*. Bratislava: Matys, 1997. 173 s. ISBN: 80-88989-35-3
3. Javorská, R. 2007. *Encyklopédia predškoláka*. Bratislava: Svojtka a Co., s.r.o., 2007. 288 s. ISBN 978-80-8107-767-8
4. Maier, O. 2003. *Čas a hodiny*. Bratislava: Slovak edition, 2011. 16 s. ISBN: 978-80-89307-88-3
5. <http://www.infovekacik.sk/>
6. <http://openclipart.org/>
7. <http://classroomclipart.com/>